

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!



# За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО  
ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 37 (1610). 29 ЛИСТОПАДА 1985 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

Всі радянські люди, весь прогресивний світ продовжують зацікавлено обговорювати підсумки зустрічі в Женеві Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова з президентом США Р. Рейганом.

Позиція, яку блискуче виклав на переговорах керівник нашої партії, відповідає сподіванням і мріям усіх чесних людей на планеті, які прагнуть до миру і взаємовигідного співробітництва, самовіддано борються за розрядку напруженості, проти гонки озброєнь і конфронтації.

Багатотисячний колектив Одеського університету повністю підтримує принципову і конструктивну позицію КПРС і Радянського уряду, яка знайшла гаряче схвалення всіх народів соціалістичної співдружності, широкою світовою громадськістю.

## XXVII з'їзду КПРС - гідну зустріч!

### СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

КАФЕДРИ ХІМІЧНИХ МЕТОДІВ ЗАХИСТУ ОТОЧУЮЧОГО  
СЕРЕДОВИЩА (ХМЗОС) НА XII П'ЯТИРІЧКУ

ІДУЧИ НАЗУСТРІЧ XXVII З'ІЗДУ КПРС І XXVII З'ІЗДУ КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ, КОЛЕКТИВ КАФЕДРИ ХІМІЧНИХ МЕТОДІВ ЗАХИСТУ ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА (ХМЗОС) ПЕРШИМ СЕРЕД КАФЕДР УНІВЕРСИТЕТУ ПРИЙНЯВ НАПРУЖЕНІ СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ НА XII П'ЯТИРІЧКУ І ВИКЛИКАЄ НА СОЦІАЛІСТИЧНЕ ЗМАГАННЯ КОЛЕКТИВИ ІНШИХ КАФЕДР.

#### ІДЕЙНО-ВИХОВНА РОБОТА:

активно пропагувати матеріали XXVII з'їзду КПРС і наступного з'їзду Компартії України у всіх політико-масових організаціях, внести відповідні доповнення до курсів лекцій; прочитати 500 лекцій по лінії товариства «ЗНАННЯ», проводити щорічно два Дні науки в підшефних школах і на підприємствах м. Одеси; проводити планову ідейно-виховну роботу зі студентами і співробітниками кафедри в рамках семінарів політосвіти і засідань клубу «Еколог».

#### ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА:

створити міжвідомчий центр захисту оточуючого середовища на зварювальному виробництві;

забезпечити роботу курсів по підвищенню кваліфікації ІТР в галузі захисту оточуючого середовища та гігієни праці на зварювальному виробництві;

організувати постійно діючий міський семінар «Фізико-хімічні основи захисту атмосферного повітря від впливу токсичних сумішей та аерозолей», створити студентське конструкторське бюро «Еколог» і секцію Малої академії «Еколог» для школярів-старшокласників м. Одеси;

створити спеціалізовану раду по захисту дисертацій на здобуття вчених ступенів доктора (кандидата) хімічних наук за спеціальністю «Охорона оточуючого середовища і раціональне використання природних ресурсів».

#### НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА:

модернізувати практику з предметів «Загальна хімічна технологія» та «Конструкція пиле- і газуловлюючих апаратів» з введенням обробки експериментальних даних на мікро-ЕОМ, модернізувати всі спеціальні практикуми кафедри; вида-

ти 25 методичних вказівок з курсів, які читаються (30 др. арк.), і 20 методичних вказівок з лабораторних робіт (25 др. арк.); підготувати до видання ряд методичних посібників, а також програму, робочий план і конспект лекцій (40%), методичні вказівки до лабораторних робіт для курсів підвищення кваліфікації ІТР у галузі захисту оточуючого середовища на зварювальному виробництві.

#### НАУКОВА РОБОТА:

опублікувати 50 статей в центральних журналах, направити до друку 50 статей, в тому числі 10 підготовлених разом з студентами, підготувати до друку одну монографію і чотири огляди; направити 30 заявок на винаходи, отримати одну ліцензію, 4 патенти, зробити 50 доповідей на наукових конференціях; захистити 17 кандидатських і одну докторську дисертації.

#### ВИРОБНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ:

освоїти промислове виробництво хемосорбентів (КМ-А1), УМ-А1 7 тонн і каталізаторів низькотемпературного окислення фосфіна і оксиду вуглецю по 50 кг, освоїти серійне виробництво і упровадити річних комплектів респіраторів «Снежок ГП-Е» 6 тис., установок кранових повітрочистних 195 шт., установок «МРІЯ», 540 шт. газоаналізаторів фтористого водню «Фторинг» 120 шт. Впровадити комплекс засобів захисту органів дихання робітників НВО «КИСЕНЬМАШ» (м. Одеса), і багатопостові установки очистки повітря в зварювальних цехах заводів «Ленінська кузня» (м. Київ) та ім. Жовтневої революції (м. Одеса). Одержати економічний ефект від впровадження розробок кафедри у виробництво 3,8 млн. крб.

Зобов'язання обговорені і прийняті на загальних зборах кафедри 6 листопада 1985 р.

### НІЯКИХ ВІЙН

По закінченні трансляції Центрального телебачення прес-конференції Генерального секретаря ЦК КПРС М. С. Горбачова в Женеві наш кореспондент звернувся до голови Ради ветеранів Великої Вітчизняної війни Одеського університету, полковника у відставці Гаврила Єгоровича Десякіна з проханням поділитися враженнями про щойно почуте. Ось що він сказав:

— За кілька хвилин до початку прес-конференції в приймальній ректора біля телевізора зібралися викладачі, співробітники учбової частини, ветерани війни і праці, серед яких були Борис Пилипович Чибар, Федір Петрович Клюев, Микола Трохимович Ольшевський, Порфирій Іванович Потапенко та інші. Відверто кажучи, нелегко знайти відповідні слова, щоб передати наші враження, наші думки, нашу гордість за те, з якою переконаністю і вірою в наш народ відстоював Михайло Сергійович Горбачов зовнішньополітичні інтереси нашої соціалістичної держави.

Перш за все, у виступі товариша Горбачова вражає глибокий науковий марксистсько-ленінський аналіз сучасної міжнародної обстановки, обґрунтованість і переконливість викладу миролюбної політики Радянського Союзу. Нас, ветерани війни, особливо схвилювали слова Михайла Сергійовича про те, що радянське керівництво зосере-

дило свою увагу на конструктивному напрямі, на пошуку шляхів до кращого, більш спокійного миру.

— Гаврило Єгоровичу, Вам, учаснику героїчної оборони Сталінграда, мабуть більш ніж будь-кому були близькі і зрозумілі висловлювання Генерального секретаря ЦК КПРС про щире бажання радянських людей, щоб запевнення американського Президента відносно того, що США не прагнуть до переваги і не бажують ядерної війни, були б підкріплені ділом.

— У своєму виступі Михайло Сергійович, говорячи про відвертість, якою були позначені його переговори з Президентом, підкреслював, що в наш час наївність, розрахована на простачків, і банальність, якими американська пропаганда намагається запаморочити народи, вже не проходять. Історію двічі обманути неможливо. Війна — то страхіття, яке не повинно повторитися. Не повертається язик сказати, якою трагедією могла б обернутися для народів ядерна війна. Ось чому ми, ветерани, як і всі члени нашого університетського колективу, не лише підписуємося під усіма словами, сказаними тов. Горбачовим, але й маємо намір в силу своїх можливостей зробити все необхідне, щоб наша держава була ще могутнішою. Бо в силі і міцності Радянського Союзу, усього соціалістичного табору — запорака надійного миру на землі.

### За сумлінну роботу

На ім'я ректора університету професора Б. В. Сердюка і секретаря парткому доцента І. І. Кондратюка продовжують надходити листи від керівників сільських Рад і правління колгоспів і радгоспів з подякою за сумлінну роботу і студентську допомогу у збиранні врожаю сільськогосподарських культур цього року.

Друкуємо один із листів.

«Одеський державний університет брав участь в збиранні овочів в радгоспі «Україна» Білявського району Одеської області. Студенти юридичного і геолого-географічного факультетів на чолі з викладачами т. О. І. Полосой, В. М. Федоровим, О. Б. Муравієм збрали 2820 тонн овочів. Тим самим вони дуже допомогли радгоспу у виконанні плану.

Викладачі й студенти університету надали практичну допомогу виконкому Граденицької сільської Ради в наведенні правопорядку на території села Градениці і табору праці і відпочинку, де проживали студенти. Викладачі й студенти юридичного факультету провели велику роботу серед населення по роз'ясненню радянських законів, зокрема, Указу

Президії Верховної Ради СРСР «Про заходи по посиленню боротьби проти пияцтва і алкоголізму, викоріненню самогонуваріння», а також допомогли адміністративній комісії і комісії по боротьбі з пияцтвом та алкоголізмом в їх роботі.

За високу організацію праці і відпочинку серед студентів на збиранні врожаю, за практичну допомогу в наведенні правопорядку в с. Градениці виконком Граденицької сільської Ради висловлює вам і вашому колективу велику подяку. Бажаємо вам подальших успіхів в підготовці і вихованні спеціалістів».

Є. ГРУЦА,  
голова виконкому сільської  
Ради.



Співробітники групи низькотемпературного каталітичного окислення кафедри хімічних методів захисту оточуючого середовища завершують XI п'ятирічку високими трудовими здобутками. Дослідження, які провела група під керівництвом доктора хімічних наук професора Т. Ракитської, дозволили створити респіратор типу «СНЕЖОК» і почати його серійне виробництво.  
На знімку: наукові співробітники групи низькотемпературного каталітичного окислення кафедри ХМЗОС М. Абрамова, Т. Редько, Л. Пшениця, В. Паїна, і керівник групи професор Т. Ракитська в своїй лабораторії.  
Фото І. МОСКАЛЕНКА.



У ПАРТКОМ І В РЕДАКЦІЮ «ЗНК» ПРОДОВЖУЮТЬ НАДХОДИТИ ВІДГУКИ, ЗАУВАЖЕННЯ, ДУМКИ І ПРОПОЗИЦІЇ СТОСОВНО ПРОЕКТІВ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ПРОГРАМИ КПРС І ЗМІН У СТАТУТІ ПАРТІЇ. ВИКЛАДАЧІ, СПІВРОБІТНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ ГЛИБОКО І ЗАЦІКАВЛЕНО ВИВЧАЮТЬ ЦІ ВАЖЛИВІ ПАРТІЙНІ ДОКУМЕНТИ НА ПОЛІТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ І В МЕТОДОЛОГІЧНИХ СЕМІНАРАХ.

СЬОГОДНІ МИ ПУБЛІКУЄМО ДЕЯКІ ПРОПОЗИЦІЇ КОМУНІСТІВ ДО ПРОЕКТІВ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ ПРОГРАМИ І СТАТУТУ КПРС.

## КАФЕДРА НАУКОВОГО АТЕЇЗМУ

**П. Л. КАУШАНСЬКИЙ** пропонує у V розділі II частини проекту Програми КПРС (§ 4): «У ГАЛУЗІ КУЛЬТУРНОГО БУДІВНИЦТВА, ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА» перед словами «...Ідейну спрямованість творчості» додати «світоглядні позиції», — тобто в загальній редакції: «це підвищує відповідальність майстрів культури за світоглядні позиції, ідейну спрямованість творчості, художню силу впливу їхніх творів.»

В V розділі II частини (§1): «У галузі ідейно-виховної роботи» абзац «Атеїстичне виховання» доповнити таким положенням: «Важливе завдання партії — удосконалення системи атеїстичного виховання в країні».

**Е. І. МАРТИНЮК** пропонує перед вищезазначеним абзацем про систему атеїстичного виховання в цьому ж розділі додати положення: «В боротьбі за виконання поставленого даною Програмою завдання партія виступає за єдність і згуртова-

ність трудящих, незалежно від їх ставлення до релігії».

**В. Н. ЛЕНТІН** в порядку пропозицій і уточнень Статуту КПРС пропонує в розділі I цього документу розкрити критерії партійної моралі, додержання яких вимагає п. 39 Статуту партії.

**П. К. ЛОБАЗОВ** підкреслив необхідність більш повно розкрити поняття «соціальної справедливості» (частина II, розділ IV Програми). Він також пропонує доповнити V розділ II частини (Атеїстичне виховання) положенням про необхідність формувати атеїстичну переконаність радянських людей, тому що, в нинішній редакції поняття виховної роботи не відображене. В п. I Статуту КПРС він пропонує внести положення про необхідність роботи по атеїстичному вихованню трудящих, тому що в цьому пункті сказано про боротьбу проти релігійних пережитків, але позитивна частина відсутня.

## ПАРТОРГАНІЗАЦІЯ АГЧ

**П. І. Потапенко**, член КПРС з 1925 р., пропонує в розділ I, п. 4, § 2 «В партію приймаються особи, які досягли 18 років» і в розділ II, п. 14, § 2 Статуту КПРС «Кандидатський стаж

встановлюється строком на один рік» внести такі зміни: збільшити вік кандидатів до 20 років, а кандидатський стаж подовжити до двох років.

## ПАРТОРГАНІЗАЦІЯ КАФЕДРИ ІСТОРІЇ КПРС

**П. Ю. Єфімов.** В розділі II частини I проекту нової редакції Програми КПРС дається характеристика американського імперіалізму. Враховуючи зрослу агресивність американського імперіалізму, пропонує до слів «цитадель міжнародної реакції» додати слова «і розбою».

**Ю. І. Сурай.** Пропонує положення нової редакції проекту Програми про екологічне виховання перенести з розділу «Соціальна політика» в розділ «Ідейно-виховна робота, освіта, наука і культура».

**І. П. Никифорчук.** Пропонує положення Статуту КПРС про те, що в партію приймаються особи, які до-

сягли 18 років, перенести з п. 4 у п. I розділу I Статуту За наук кадри Русанов 10 27 КПРС.

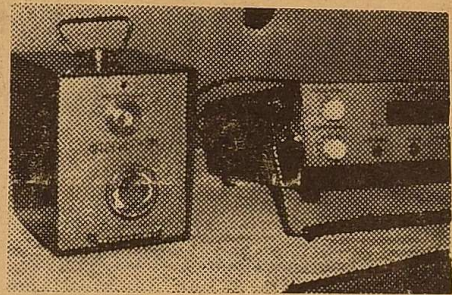
**В. П. Захаров.** В проекті нової редакції Програми КПРС немає загального формулювання комуністичних суспільних відносин. Програма розрахована на перспективу. Тому, на його думку, в I розділі II частини проекту Програми КПРС треба сформулювати положення про необхідність в процесі удосконалення соціалізму удосконалювати також соціалістичні і комуністичні суспільні відносини.

**В. Г. Пищехуха.** Пропонує в проекті нової редакції Програми КПРС усунути із визначення комуністичного

суспільства такі слова: «Всі джерела суспільного багатства поллються повним потоком» (частина II, розділ I).

В проекті Статуту КПРС у розділі IV «Найвищі органи партії» в § 33, п. А пропонує внести доповнення: «З'їзд. а) заслуховує, глибоко обговорює, дає принципову оцінку і затверджує звіти...».

**В. А. Нагайник.** Пропонує у вступі проекту Статуту КПРС фразу «КПРС, залишаючись за своєю класовою суттю, ідеологією партією робітничого класу, стала партією всього народу» продовжити словами «І його бойовим випробуванням авангардом».



## ІНІЦІАТОРИ

На знімках: члени групи розробки переносного напівавтоматичного газоаналізатора фтористого водню «ФТОРИНГ-2М»: О. Тонконогий, В. Арабаджі, В. Гулінський, С. Дзержко, К. Сазонов. Створений ними прилад знайде широке застосування на підприємствах хімічної промисловості; газоаналізатор «ФТОРИНГ-2М».

Фото І. Москаленка.

ДО 165-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Ф. ЕНГЕЛЬСА

# ВИДАТНИЙ ТВІР ФРІДРІХА ЕНГЕЛЬСА

В статті В. І. Леніна «Фрідріх Енгельс», яка була написана восени 1895 року, дана глибока і всебічна характеристика Ф. Енгельса як одного з основоположників наукового комунізму, великого мислителя і революціонера, все життя якого було нерозривно пов'язане з боротьбою робітничого класу. В. І. Ленін відмічав: «Небагатослівно заслуги Маркса і Енгельса перед робітничим класом можна висловити так: вони навчили робітничий клас самопізнанню і самосвідомості і на місце мрійництва поставили науку».

До видатних творів марксизму, які мають величезне значення для розвитку революційної суспільної науки, належить робота Ф. Енгельса «Походження сім'ї, приватної власності і держави», яку В. І. Ленін характеризував як «один із головних творів сучасного соціалізму».

Коли Ф. Енгельс розбирав літературну спадщину К. Маркса, він знайшов складений Марксом у 1880—1881 рр. докладний конспект книги видатно-

го американського ученого-історика і етнографа Л. Г. Моргана «Стародавнє суспільство».

На основі детального вивчення положень і висновків К. Маркса і самої книги Л. Г. Моргана, Ф. Енгельс пише свій труд, в якому знайшла підтвердження розроблена раніше основоположниками наукового комунізму концепція матеріалістичного розуміння історії.

В цьому творі вперше було представлено висвітлення історії суспільно-економічного розвитку на його початкових етапах в систематизованому вигляді, з науковою діалектико-матеріалістичною точкою зору. Була також підтверджена концепція історичного процесу розвитку людства взагалі, показана діалектика розвитку продуктивних сил і виробничих відносин, розкрита роль розподілу праці в суспільно-історичному процесі. Були виявлені причини і фактори виникнення приватної власності, приватновласницьких відносин і розмежування суспільства на протилежні класи. Виникнення дер-

жави, як знаряддя класового панування експлуаторів в антагоністичних формаціях. Вперше в марксистській літературі була розкрита історія розвитку сім'ї, показано, як під впливом змін у виробництві змінюються суспільно-економічні умови життя людей.

Ф. Енгельс послідовно розглядає три великих суспільних розподілів праці, економічні і соціальні напрямки кожного з них. Саме з виникненням приватної власності на засоби виробництва, розвитком суспільного розподілу праці пов'язується розподіл суспільства на антагоністичні, протилежні один одному класи: панів і рабів, експлуаторів і експлуатованих. Поява приватної власності, експлуатація людини людиною, антагоністичних класів і боротьби між ними привела до виникнення держави.

Центральний і найважливіший пункт дослідження — питання про державу, її виникнення, сутність і призначення. Аналізуючи процес появи і утвердження держави в Старо-

Після свого друга Карла Маркса (який помер у 1883 р.) Енгельс був найвидатнішим ученим і вчителем сучасного пролетаріату в усьому цивілізованому світі.

В. І. ЛЕНІН.

давній Греції, Стародавньому Римі і у германських племен, Ф. Енгельс робить висновок про те, що держава з перших її кроків як особливий суспільний інститут завжди була знаряддям панування тих класів, яким належали засоби виробництва. При капіталізмі вона, не дивлячись на парламентські форми, декларації про свободу, рівні права і т. ін., була, є і буде машиною пригноблення і пригнічення жменькою експлуаторів трудової більшості населення, знаряддям в руках пануючого класу — буржуазії.

Яке ж майбутнє у держави? В своїй роботі Ф. Енгельс висловлює положення про неминучість зникнення держави в майбутньому безкласовому комуністичному суспільстві. Напередодні Великого Жовтня В. І. Ленін звертається саме до цієї проблеми: про ставлення революційної пролетарської партії до держави, про її долю після соціалістичної революції.

Після перемоги соціалістичної революції, як передбачали основоположники наукового комунізму К. Маркс, Ф. Енгельс і В. І. Ленін, виникає і утверджується держава нового типу — пролетарська соціалістична держава, диктатура робітничого класу.

Побудова соціалізму в нашій країні створила умови для переростання держави диктатури пролетаріату в соціалістичну

загальнонародну державу, яка забезпечує зміцнення і посилення соціально-економічної системи нового суспільства, його дальший розвиток і удосконалення.

Найбільш повну характеристику загальнонародної держави дає проект нової редакції Програми КПРС, в якому, зокрема, говориться: «Загальнонародна держава виступає головним знаряддям удосконалення соціалізму в нашій країні, а на міжнародній арені виконує функції захисту соціалістичних завоювань, зміцнення позицій світового соціалізму, протидії агресивній політиці імперіалістичних сил, розвитку мирного співробітництва з усіма народами».

На всебічний розквіт демократичних принципів соціалістичної загальнонародної державності, розширення участі трудящих в керуванні суспільним виробництвом, підвищення ролі соціалістичної загальнонародної держави в забезпеченні неухильного, планомірного соціально-економічного прогресу розвинутого соціалістичного суспільства направлені рішення XXVII з'їзду партії і наступних Пленумів ЦК КПРС. Як відмічав Жовтневий (1985 р.) Пленум ЦК КПРС, нового могутнього імпульсу надасть цим процесам підготовка до XXVIII з'їзду партії, гідну зустріч якому готує весь радянський народ.

Ю. ЗБАРСЬКИЙ,  
випускник ОДУ.





Проект нової редакції Програми КПРС, особливо ті її розділи, в яких йдеться про боротьбу між силами прогресу і реакції в сучасному світі, а також про завдання КПРС у боротьбі за мир, викликали найжвавішу реакцію багатьох іноземних студентів, які навчаються в Одеському університеті.

Напередодні Міжнародного дня студентів редакція «ЗНК» спільно з комітетом ЛКСМУ ОДУ і деканатом по роботі з іноземними студентами провела «круглий стіл» на тему «Студент і сучасність».

У розмові взяли участь: Ібраїма Анн, студент 4 курсу біологічного факультету (Мавританія), Рьоске Дірк, студент 4 курсу фізичного факультету (НДР); Ходор Урфалі, аспірант (Сирія); Фрейдун Пайкар, студент 4 курсу біологічного факультету (ДРА); Абдулла Зіяї, студент 2 курсу історичного факультету (ДРА); Карлос Марено Масо, студент 5 курсу фізичного факультету (Куба); Фанта Кулібали, студентка 1 курсу юридичного факультету (Малі); Хейг Хендевали, студент 2 курсу юридичного факультету (Намібія); радянські студентки з філфаку: Ольга Бегань (2 курс), Лариса Шпак (3 курс), Тетяна Монастирська (3 курс), а також викладачі університету В. В. Глебов — (заст. декана), Л. С. Силенко — ст. викладач кафедри РКІ, М. І. Андріанова — викладач кафедри РКІ, Ф. В. Нех — старший викладач кафедри історії КПРС, С. М. Степанов — заст. секретаря комітету ЛКСМУ, М. Т. Щербань — редактор газети «ЗНК».

Перший попросив слова ІБРАІМА АНН:

— В Мавританії, як і в інших країнах, що розвиваються, сьогодні відбуваються складні соціально-політичні процеси. На жаль, необхідно визнати, що прогресивний розвиток таких країн стримує той факт, що внаслідок панування колоніалізму і неокolonіалізму значна частина населення залишається неписьменною. І ця обставина, звичайно, ускладнює розвиток демократичного руху в наших країнах. Ось чому студенти, а також прогресивна частина інтелігенції являються найбільш активною силою демократичних перетворень в Мавританії та інших країнах Африки. Зважте і на те, що молоді люди, взагалі, більш чуйно реагують на несправедливості в суспільстві. Активна участь в демократичному русі накладає на нас, студентів, і велику відповідальність. Адже нашим народам не байдуже, яку саме роль візьмуть на себе студенти — будуть сприяти національному розвитку країни, чи, навпаки, допомагати силам колоніалізму пригнічувати свій народ.

Отже, я зразу відповідаю і на друге питання: якщо ти справжній патріот своєї батьківщини, ти ніяк не можеш залишатися осторонь політики, Особливо в наш час, коли інтереси усіх народів так тісно взаємопов'язані.

І, нарешті, на третє питання я відповім би так: мені тяжко уявити більш сприятливі умови для міжнародного спілкування, ніж ті, які існують в Радянському Союзі. Всі присутні тут іноземні студенти зі мною погодяться, бо за кордоном ми наслушалися немало нісенітниць стосовно різного роду обмежень для іноземців в Радянському Союзі. Нічого

# СТУДЕНТ І СУЧАСНІСТЬ

Учасникам «круглого столу» було запропоновано висловитися з приводу таких питань:

1. ВАШЕ РОЗУМІННЯ РОЛІ СТУДЕНТСТВА У МАСОВИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ РУХАХ ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ГОЛОВНИХ РУШІЙНИХ СИЛ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ?
2. ЧИ МОЖЕ СТУДЕНТ ЗАЛИШАТИСЯ ПОЗА ПОЛІТИКОЮ?
3. ЯКОЇ ВИ ДУМКИ СТОСОВНО ШЛЯХІВ РОЗВИТКУ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ МОЛОДІ І РОЛІ СТУДЕНТСЬКОЇ ПРЕСИ?

подібного ми не побачили у дійсності. В Одесі я вперше зустрівся з афганцями, сирійцями, польськими студентами. І завдяки російській мові ми маємо можливість вільно спілкуватися між собою. Хіба це не привілей?

**ХОДОР УРФАЛІ (САР):** Ібраїма Анн дуже добре говорив про роль молоді, і зокрема, студентів, в національному відродженні. Я міг би додати, що молодь сьогодні проявляє свою політичну свідомість і тим, що зі зброєю в руках дає нищівну відсіч посібникам американського імперіалізму, який прагне поневолити свободолубиві народи. Я маю на увазі участь сирійської молоді в боротьбі проти ізраїльських агресорів.

**ОЛЬГА БЕГАНЬ (СРСР):** Сьогодні будь-яка людина, а тим більше студент, не може залишатися поза політикою. Хіба можна стояти осторонь таких питань, як боротьба за мир, зміцнення дружби між народами?

Ми, радянські студенти, користуємося всіма правами громадянина нашої країни і добре усвідомлюємо, що на нас, молодих, партія і народ покладають велику надію. Нам у перспективі доведеться взяти на себе турботи про благополуччя і безпеку нашого народу. Тому ми ще зі студентських лав повинні готувати себе до вирішення серйозних завдань. І найголовнішим з них я вважаю безпосередню участь в боротьбі за мир всіма засобами, які є у нашому розпорядженні.

**КАРЛОС МАРЕНО МАСО (Куба):**

Я згоден з Ольгою — у кожній країні студенти — майбутні нації. Від того, як ми

«Найгостріша боротьба двох світоглядів на міжнародній арені — дображає протилежність двох світових систем — соціалізму і капіталізму. КПРС вбачає своє завдання в тому, щоб нести народам правду про реальний соціалізм, внутрішню і зовнішню політику Радянського Союзу, активно пропагувати радянський спосіб життя, наступально, аргументовано розкривати антинародний, нелюдський характер імперіалізму, його експлуататорську суть».

(Із проекту Програми КПРС).

сформуємося у політичному відношенні, залежить, якою буде наша віддача. Звичайно, ми повинні докласти всіх зусиль, щоб виправдати довіря наших народів.

**САЛАМУДДІН (ДРА):** Ми, афганські студенти, що навчаються в університеті, всі без винятку вважаємо своїм обов'язком роз'яснювати нашим іноземним друзям правду про Квітневу революцію, про підступні дії американського імперіалізму і їх союзників у відношенні Афганістану, про мужність і героїзм радянських воїнів із обмеженого контингенту радянських військ — вчорашніх студентів, які прийшли на допомогу нашому народу. Тут, в Радянському Союзі, у нас появилось багато щирих друзів серед молодих представників Африки і Латинської Америки.

**АБДУЛЛА ЗІЯІ (ДРА):** Ми повинні пам'ятати, що

газету. Необхідно, щоб університетська газета більше писала про студентське життя, у тому числі і студентів інших країн, які навчаються в університеті. Ми хочемо читати про свої студентські проблеми. Чому газета не торкається етичних тем, таких, наприклад, як поведінка дівчат. Нас, іноземних студентів, дивує, що ваші дівчата курять більше, ніж хлопці. Хіба це не проблема?

**ФАНТА КУЛІБАЛІ (МАЛІ):**

Тут багато говорили про самопожертвування, про те, що сотні юнаків віддають своє життя в боротьбі за свободу народу. А скільки молодих людей попадає в тюрми за свої переконання, скільки закатовано їх в Чилі та інших країнах, де у влади стоять диктатори. Чи не страшно віддавати своє життя за ідеали, які можуть не здійснитися?

(В залі гомін здивування).

**РЬОСКЕ ДІРК (НДР):**

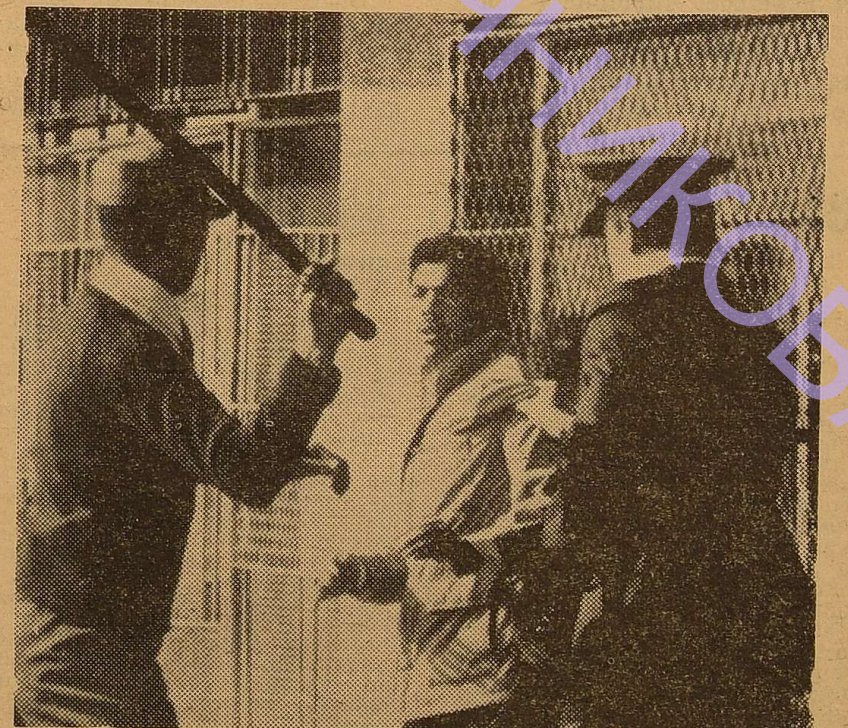
Дозвольте додати декілька слів. Багато цікавих думок почули ми сьогодні відносно політичної активності студента. Я хотів би підкреслити, що існує безліч форм вияву особистої активності. Візьміть наше земляцтво. У нас вже стала доброю традицією робота на Одеському заводі ім. Жовтневої революції. Зароблені гроші ми передавали у Фонд ХІІ Всесвітнього фестивалю та Фонд миру.

**Ф. НЕХ:** Підводячи підсумки «круглого столу», він, зокрема, сказав:

Мене, як викладача історії КПРС, глибоко порадував високий рівень політичного мислення, внутрішнього змісту, широти поглядів і упевненості в своїх прогресивних і демократичних переконаннях наших іноземних друзів. Особливо важливою здається мені думка про те, що молодь — це майбутнє світу. Ще Володимир Ілліч Ленін підкреслював, що молоді належить майбутню. Ось чому і нам, старшому поколінню, не байдуже, яку позицію у протистоянні двох ідеологій займуть сучасні молоді люди.

Мене не здивувало запитання, а точніше сумнів, який прозвучав у репліці Фанти Кулібали. Так само не здивувала мене і реакція залу на її репліку. Вона є свідченням того, що ви справді демократично, а не по-обивательськи сприймаєте свою роль в сучасному суспільстві. Фанта спитала: хіба не відчувають страху ті, хто йде на вірну загибель заради ідеї? Згадайте, що відбувається сьогодні в Південно-Африканській Республіці. Саме на страх роблять ставку південно-африканські расисти та їх американські і європейські союзники. Проте справжні патріоти знаходять в собі сили, щоб перебороти тимчасову слабкість. Природне відчуття страху відступає на задній план, коли людина переконана в правоті своїх поглядів. Ось чому ми маємо всі підстави сьогодні повторити думки наших великих попередників про те, що великі ідеї роблять людину непереможною. Такою великою ідеєю сьогодні являється марксистська ідея міжнародної єдності всіх народів у боротьбі за мир.

Бесіду записав  
Н. НІКОЛАЄНКО.



Так расистський режим Південно-Африканської Республіки при підтримці імперіалістів США та інших країн НАТО розправляється з молодими борцями проти апартеїду.

Фото ТАРС.

На знімку вгорі: учасники «круглого столу» біля стенду з передз'їздівськими документами.

Фото І. Москаленка.



## ВИДАТНИЙ ФІЗІОЛОГ

У листопаді виповнилося 100 років з дня народження Євгена Івановича Синельникова — видатного радянського фізіолога, одного із співробітників І. П. Павлова. З 1918 р. наукова діяльність цієї людини була пов'язана з Одеським університетом.

Євген Іванович виховав великий загін радянських фізіологів, наукових працівників та учителів, серед них 15 професорів, 17 кандидатів наук, які працювали чи працюють в різ-

них учбових закладах та клініках нашої Батьківщини.

Серед учнів Є. І. Синельникова — ветерани ОДУ професори Р. О. Файтельберг, Л. А. Семенюк, І. С. Самойленко, який зараз працює в Одеському сільськогосподарському інституті, Н. С. Шульгіна — співробітник Інституту очних хвороб ім. І. П. Філатова. На біофаці університету працювали і працюють представники вже третього покоління учнів Є. І. Синельникова. Це доценти Д. І. Тараненко, П. М.

Венгржановський, Н. А. Бочарова, З. О. Олексієва, Л. І. Сьоміна.

Наукова робота Є. І. Синельникова мала практичне значення в охороні здоров'я людини, а також в розвитку і підвищенні продуктивності тваринництва. Цінні ідеї, якими багата наукова спадщина Є. І. Синельникова, успішно розвиваються його учнями та послідовниками.

**Л. СЕМЕНЮК,**  
професор,  
ветеран ОДУ.

## З ЧОГО ПОЧИНАЄТЬСЯ БАТЬКІВЩИНА?

В проекті нової редакції програми КІРС підкреслюється що партія буде робити все необхідне для того, щоб радянські люди поєднували в собі духовне багатство, моральну чистоту і фізичну досконалість. Культурно-масова робота є однією з форм діяльності, яка сприяє досягненню цієї мети.

В Одеському університеті проводяться різноманітні заходи в рамках культурно-масової роботи: літературно-музичні вечори, лекції, спектаклі і концерти, кружківців, спортивні свята, подорожі і екскурсії та інше.

Цікавим в цьому плані досвід профгрупи НДЛ-12 при кафедрі інженерної геології і гідрогеології ГГФ. З власної ініціативи члени групи провели ряд змістовних культурно-масових заходів, при чому використувались нові, нешаблонні форми: зустрічі з нау-

ковими співробітниками різних музеїв нашого міста, (своєрідні семінари), виставки, які експонувались безпосередньо в приміщенні лабораторії під час обідньої перерви тощо.

Так 20 листопада профгрупа організувала зустріч з членом одеського міського товариства колекціонерів, ветераном 25-ї Чапаєвської дивізії, учасником оборони Одеси і Севастополя А. Прихоцьким. Колекціонер на пролязів багатьох років розшукував, збирав, систематизував матеріали, пов'язані з історією Одеси. І тепер він приніс і виставив унікальні фотографії, старовинні листівки і документи, в яких відбилися сторінки історії рідного міста. Виставку з великим інтересом оглянули студенти, викладачі, наукові співробітники геолого-географічного,

біологічного та інших факультетів.

«Любов до Батьківщини. Мабуть, вона не може існувати без любові до свого міста. Радянський патріотизм полягає не просто в любові до рідних місць, але і в прагненні постійно поглиблювати свої знання про ці місця, сприяти накопиченню нових даних про рідний край, збереженню і примноженню його багатств.

«Краєзнавство, — писав Горький, — справа, значення якої не може бути перебільшене...»

І в цьому плані значення виставки, яку організували в НДЛ-12, безумовно, дуже велике.

**О. ГУБАРЬ,**  
науковий  
співробітник  
кафедри  
фізичної  
географії.

## Зустріч з письменниками

Радо зустріли студенти філологічного факультету українських письменників, гостей нашого міста. Серед них були учасник оборони Одеси Іван Гончаренко, учасник оборони Сталінграда і штурму Берліна Анатолій Хорунжий, учасник Параду Перемоги 1945 р. Григорій Поляннер, поет-пісняр Дмитро Луценко, сатирик Іван Социвць, поет-гуморист Олесь Жолдак, поети Анатолій Та-

ран і Володимир Демків, учасник визволення Праги Євмен Доломан.

З вступним словом виступив професор Іван Михайлович Дузь. Він красномовно розповів про літературну спадщину і творчий шлях кожного письменника.

З великою увагою слухали студенти-філологи цікаву розповідь поета Івана Гончаренка про героїчну оборону Одеси. «Основним джерелом

мужності була впевненість в правоті нашої справи та віра в перемогу», — зазначив поет.

Свої твори студентам читали Анатолій Хорунжий, Дмитро Луценко, Євмен Доломан.

Студенти філологічного факультету щиро вдячні організаторам зустрічі за знайомство та спілкування з провідними українськими літераторами, учасниками Великої Вітчизняної війни.

**Н. КОТЕНКО,**  
студентка II курсу  
філфаку.

### СПОРТИВНІ ВІСТІ

## ПО-ЗДО-РОВ-ЛЯ-ЄМО!

Студент V курсу юридичного факультету ОДУ Фіруз МАРГІАНІ завоював золоту медаль в особисто-командній першості чемпіонату Європи 1985 р. з боротьби дзюдо. Ф. МАРГІАНІ не уступив в жодному поєдинку. Це особливо приємно, оскільки

радянські дзюдоїсти добились такого ж успіху шість років тому.

\* \* \*

Високих результатів домогся і однокурник Ф. Маргіані Г. ЄРЕМЕНКО. На недавньому молодіжному чемпіонаті країни з боротьби дзюдо

він посів перше місце. Цей успіх — не перший в біографії спортсмена. Г. ЄРЕМЕНКО брав участь в Універсіаді, яка проходила цього року в японському місті Кобе, де розділив почесні V—VI місця.

**Л. СЕРПНЕВИЙ.**

## ГОСТРІ РЕСПІРАТОРНІ ЗАХВОРЮВАННЯ

ЯК ЇХ ПОПЕРЕДИТИ?

ГРЗ — гостре респіраторне захворювання нагадує про себе з настанням осені. Причиною їх виникнення є різноманітні віруси, які викликають захворювання, що схожі своєю клінічною картиною: головний біль, біль у горлі, кашель, нежить, підвищення температури тіла. Щоб визначити вид збудника, який викликає це захворювання, необхідно застосувати спеціальні, досить трудомісткі методи лабораторних досліджень.

Хворий на гостру респіраторну інфекцію — джерело зараження для оточуючих. Під час чихання, кашлю, розмови хворий виділяє найменші краплини рідини, в якій є величезна

кількість небезпечних вірусів, і поширюються вони в радіусі 2—3 метрів від хворого. Вберігти себе від цих захворювань нелегко. Іноді буває важко слідувати правилам профілактики внаслідок різних причин, у тому числі й широкого поширення інфекції. Крім того, шкідлива точна зору багатьох людей на грип як не дуже серйозне захворювання призводить до ігнорування необхідних запобіжних заходів.

Як запобігти небезпеці захворювання? Необхідно правильно поєднувати працю і відпочинок, раціонально харчуватися, по можливості більше бувати на свіжому повітрі. Не треба забувати і про необхідність про-

вітрювати приміщення, проводити вологе прибирання. Це знижує концентрацію вірусів у приміщенні, які порівняно нестійкі в зовнішньому середовищі і гинуть при висиханні, на сонячному світлі та інших факторах. Існує система науково обґрунтованих протигрипових заходів, які проводяться як в період перед можливою інфекцією, так і під час епідемії грипу.

В ОДУ проводиться вакцинація проти грипу, ефективність якої буде тим вищою, чим більша кількість людей буде привита.

Ми можемо попередити грип та інші ГРЗ, але для цього необхідно проявити свідомість і виконувати всі гігієнічні та профілактичні заходи.

**В. КАЛИЦЕВ,**  
**Г. КАТУНЦЕВСЬКА,**  
кандидати медичних наук.

## МАРК ТВЕН У НАШОМУ МІСТІ



В ці дні, коли у всьому світі урочисто відзначається 150-річчя з дня народження великого американського письменника, не можна не сказати про його величезну популярність в нашій країні. Ще в 1872 році в «Віржевських вестях» з'явився російський переклад одного з перших оповідань Марка Твена, потім знайомство розширилось. А в XX столітті творець «Пригод Гекльберрі Фінна» став одним з найбільш популярних і улюблених письменників у широкого кола читачів.

Втім, знайомству Росії з Марком Твеном передувало знайомство, щоправда, короткочасне письменника з Росією.

Тоді, в 1867 році мало хто знав його літературний псевдонім: в травні вийшла перша книжка оповідань фельетоніста Семюеля Ленгхорна Клеменса. А влітку того ж року, будучи репортером санфранциської газети «Дейлі Альта Каліфорнія», він піднявся на борт судна «Квакер-сіті», яке везло американських туристів в круїз через Атлантику, по Середземному і Чорному морях.

Серед міст, в яких побували пасажир судна, були Севастополь, Одеса і Ялта.

Отже, в серпні 1867 року Марк Твен побував в нашому місті. Згадки про це ми зустрічаємо в його записках і, що особливо цікаво, в його першій великій книзі «Простакі за кордоном».

Одеса дуже сподобалась автору «Простаків». На двох сторінках книги вмістилося багато компліментів на адресу нашого міста. Як і в Севастополі, тут американці зустріли гостинний прийом, про який Марк Твен, схильний звичайно до іронічних інтонацій, пише цілком щиро. Крім того, після напівзруйнованого під час Кримської війни Севастополя («Помпея збереглася куди краще, ніж Севастополь») Одеса справила значно більш мирне і благодатне враження. Тут багато що радувало репортера каліфорнійської газети.

І ще один досить важливий для автора «Простаків за кордоном» момент. На всьому шляху слідування судна

«Квакер-сіті» його пасажирів намагалися «годувати» європейською старовиною, хрестоматійна демонстрація якої весь час викликала у американців негативну реакцію. Одеса була єдиним, зростаючим містом на всьому їх маршруті. Не випадково молодому письменникові Одеса здалася «зовсім американським містом: красиві широкі вулиці, до того ж прямі, невисокі будинки (в один-два поверхи) — просторі, охайні, без всяких химерних прикрас, вздовж тротуарів наша біла акація...» Спорідненість з американськими містами зникла, коли в поле зору туристів попадали маківки церков, екіпажі з незвично одягненими кучерами тощо.

Невеличка словесна замальовка Одеси включає в себе, крім гавані і вулиць, також одеські базари, «гігантські кам'яні сходи», які ведуть від бульвару до моря і звичайно ж, пам'ятник Рішельє. Щоправда, у викладенні історії життя і особливо смерті герцога Рішельє Марк Твен допустив декілька, м'яко кажучи, неточностей, скориставшись, мабуть, неперевіреною інформацією якогось одеського «піда». Але хіба можна було сподіватися, щоб навіть найдопитливіша людина, яка провела в місті лише один день, багато дізналася б про його історію.

Враження того серпневого дня 1867 року знайшли своє відображення на кількох сторінках першої великої книги письменника — книги, яка принесла йому справжній успіх. Так починалась велика слава Марка Твена, яка міцніла напротязі чотирьох десятиліть його подальшої творчості і набагато пережила самого письменника.

**М. СОКОЛЯНСЬКИЙ,**  
професор  
кафедри  
зарубіжної  
літератури.



Перший сніг.

### ПОПРАВКА

В матеріалі «Зустріч поколінь» (ЗНК № 34 2-а стор.) у реченні «Цього року ми відзначали 800-

річчя з дня створення російського національного шедевр...» замість «російського» слід читати: «давньоруського».

**ПИШІТЬ НАМ:** 270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

**ЗАХОДЬТЕ:**

Одеса, вул. П. Великого, 2  
1-й поверх, ауд. 38.

**ДЗВОНІТЬ:**

тел. 206-748.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.